

Cefnywaun

Ar ôl yr oedfa yn Neiniolen, nos Sul nesaf Chwefror 18, bwriedir cael cyfarfod byr i roi gwybod i aelodau Cefnywaun am y sefyllfa ddiweddaraf ynghylch adeiladau Ebeneser.

Banc Bwyd

Mae'r bocs diweddaraf o fwyd wedi ei anfon o Gapel Coch i'r Banc Bwyd yng Nghaernarfon. Diolch i Valerie Jones am fynd â'r bwydydd yno unwaith eto. Mae'r cerdyn o ddiolch a dderbyniwyd am ein cefnogaeth i'r Banc Bwyd wedi ei osod ar yr hysbysfwrdd yng nghyntedd y Capel i chi gael ei weld. Diolch i bawb sy'n rhoi nwyddau yn y bocs yn gyson.

Dydd Gweddi Byd Eang y Chwiorydd

Bydd aelodau'r eglwysi yn Neiniolen yn cynnal Oedfa Dydd Gweddi Byd Eang y Chwiorydd yn festri Ebeneser am 6.00 o'r gloch, nos Wener, Mawrth 2.

Gwragedd o eglwysi yn Suriname, yng ngogledd ddwyrain De America sydd wedi paratoi'r gwasanaeth eleni, a'r thema fydd 'Mae Cread Duw yn Dda Iawn i Gyd'.

Y mis nesaf - Deiniolen

Chwefror 11

5.00 p.m. - Y Parchg Dafydd Coetmor Williams

Chwefror 18

5.00 p.m. - Y Gweinidog

Chwefror 25

5.00 p.m. - Mr Arwel Williams

Cyhoeddiadau

CEFNYWAUN AC EBENESER
Dydd Sul, Chwefror 18: Gwasanaethir am 5.00 o'r gloch gan y Gweinidog.

CAPEL COCH A NANT PADARN
Dydd Mawrth, Chwefror 13: Bore Coffi er budd Cronfa Adnoddau'r Capel rhwng 10.45 a 12.00 o'r gloch.

Nos Wener, Chwefror 16: Bydd y Cwrs Ieuencid yng Ngholeg y Bala: bws yn cychwyn am 4.10 o'r gloch.

Dydd Sul, Chwefror 18: Gwasanaethir am 10.00 o'r gloch gan Dr Huw Tegid Roberts, Llangedfni. Ni fydd Ysgol Sul.

CARMEL

Nos Wener, Chwefror 16: Cynhelir Dwylo Pysur am 6.30 o'r gloch.

Dydd Sul, Chwefror 18: Ysgol Sul am 10.30 o'r gloch. Gwasanaethir yn yr oedfa am 5.00 o'r gloch gan y Parchg Dylan Rhys Parry, Llandudno.

BETHLEHEM

Dydd Sul, Chwefror 18: Ni fydd Ysgol Sul. Gwasanaethir am 2.00 o'r gloch gan Mr T. Alun Williams, Caernarfon.

REHOBOTH

Dydd Sul, Chwefror 18: Ni fydd oedfa.

Y mis nesaf - Llanberis

Chwefror 11

10.00 a.m. - Y Gweinidog
11.15 a.m. - Ysgol Sul
5.00 p.m. - Y Gweinidog

Chwefror 18

10.00 a.m. - Mr Huw Tegid Roberts
11.15 a.m. - DIM YSGOL SUL

Chwefror 25

10.30 a.m. - Oedfa Deulu

Gofalaeth Fro'r
Llechen Las

Rhif 759
11 Chwefror, 2018
Gronyn

Yr Ynyd

'Dydd Mawrth Ynyd,
crempog bob munud.'

Wn i ddim pwy bia'r cwpled, ond rwy'n ddiolchgar am yr awgrym ac yn gobeithio cael crempog neu fwy ddydd Mawrth. Daeth y diwrnod hwn yn fuan eleni am fod y Pasg yn gymharol fuan.

Hen air dieithr ydi 'ynydd' erbyn hyn. Ar wahân i'r ymadrodd 'dydd Mawrth Ynyd', oes unrhyw ddefnydd arno? Glywsoch chi sôn am 'wneud ynyd' a 'hel ynyd' a hyd yn oed 'iâr ynyd'? Chlywais i ddim (ac mae fy iaith yn dlotach o'r herwydd). Ac o gofio mai am 'ddydd Mawrth Crempog' y bydd y mwyafrif ohonom yn sôn, ai gormod dweud fod y gair 'ynydd' wedi diflannu?

Benthyciad o'r gair Lladin *initium* ydi 'ynydd'. Nid bod gwybod hynny o help chwaith os ydym wedi anghofio popeth o'r gwersi Lladin ers talwm (os ydym yn ddigon hen i fod wedi cael gwersi Lladin wrth gwrs!) Ystyr *initium* yw 'dechreuad', ac o'r un gair y daeth y gair 'initial' i'r Saesneg. Dydd Mawrth Ynyd yw Dydd Mawrth Dechreuad. Ond dechrau beth? Dechrau tymor y Grawys, sef y deugain niwrnod (heb gyfiri'r Suliau) o ddydd Mercher y Llundw (drannoeth dydd Mawrth Ynyd) hyd Sadwrn y Pasg.

Mae'r Grawys yn nodi'r deugain niwrnod y bu Iesu yn yr anialwch. Wrth ymatal dros gyfnod y Grawys rhag bwyta pethau (yn draddodiadol, braster, wyau a chynnyrch llaeth), mae

Cristnogion, fel rhan o'u disgyblaeth Gristnogol, yn ceisio efelychu Iesu. [Gwnaed crempogau â'r nwyddau hyn ar Ddydd Mawrth Ynyd gan sa fyddid eu hangen dros yr wythnosau dilynol.] Ond yr oedd mwy i'r Ynyd a'r Grawys nag efelychu Iesu trwy ymwadu â'r hunan. Pwrpas cadw defod y Grawys oedd helpu'r Cristion i gyffesu bai a gwneud penyd amdano er mwyn cael maddeuant. Dyna mewn gwirionedd y tair elfen sydd i'r gair Saesneg 'shrive' a geir yn 'Shrove Tuesday'.

Adweithio yn erbyn y perygl o wneud defodau'n sylfaen y bywyd Cristnogol a wnaeth yr Anghydfurfwr wrth beidio â gorbwysleisio'r Grawys a rhai o wyliau eraill yr Eglwys. Roedd pob awgrym y gallwn wneud penyd am ein pechodau ac ennill maddeuant yn wrthun iddynt. Nid trwy ymatal rhag bwyta, na thrwy gosbi'r hunan mewn unrhyw ffordd, y daw maddeuant ond trwy ffydd yn Iesu, a ddiodeffod ac a fu farw trosom. Beth bynnag a wnawn y Grawys hwn wrth baratoi ar gyfer y Pasg, cofiwn nad defodau, ond y Crist y rhown ein ffydd ynddo, yw sylfaen a dechrau'r cyfan.

Fel dywed Rhys Nicholas, nid oes raid i ni wneud penyd gan fod Iesu wedi ei wneud yn ein lle.

'Gwn pa fodd y prynodd f'enaid,
gwn pa fodd y gwnaeth fi'n rhydd,
dwyn y penyd arno'i hunan,
marw drosof, cario'r dydd;
clod a moliant
fydd yn llanw 'mywyd mwy.'

Gofalaeth Fro'r Llechen Las

Cefnywaun (P), Deiniolen
Ebeneser (A), Deiniolen
Capel Coch (P), Llanberis
Nant Padarn (A), Llanberis
Rehoboth (P), Nant Peris
Bethlehem (A), Talybont
Carmel (A), Llanllechid

Gweinidog: Y Parchg John Pritchard
Cilfynydd, Llanberis, Gwynedd
Ffôn: 01286 872390
e-bost: john.cilfynydd@btinternet.com

Gwefan yr Ofalaeth:
gronyn.wordpress.com
neu gronyn.org

Heddiw

Gwasanaethir yn Capel Coch am 10.00 a 5.00 o'r gloch gan y Gweinidog. Bydd oedfa'r bore yn oedfa Gymundeb. Bydd yr Ysgol Sul am 11.15 o'r gloch.

Gwasanaethir yn Neiniolen am 5.00 o'r gloch gan y Parchg Dafydd Coetmor Williams, Rachub.

Bydd yr Ysgol Sul yn Llanllechid am 10.30 o'r gloch. Gwasanaethir am 5.00 o'r gloch gan y Parchg Ddr Dafydd Wyn Wiliam.

Nid oes Ysgol Sul yn Nhalybont heddiw. Gwasanaethir am 2.00 o'r gloch gan y Gweinidog.

Nid oes oedfa yn Nant Peris.

Cofion

Balm o Salm

'Y mae'r ARGLWYDD yn frenin; y mae wedi ei **BYW Y BEIBL** wisgo â mawredd, y mae'r ARGLWYDD wedi ei wisgo, a nerth yn wregys iddo. Yn wir, y mae'r byd yn sicr, ac nis symudir; y mae dy orsedd wedi ei sefydlu erioed; yr wyt ti er tragwyddoldeb. Cododd y dyfroedd, O ARGLWYDD, cododd y dyfroedd eu llais, cododd y dyfroedd eu rhu. Cryfach na sŵn dyfroedd mawrion, cryfach na thonnau'r môr, yw'r ARGLWYDD yn yr uchelder. Y mae dy dystiolaethau'n sicr iawn; sancteiddrwydd sy'n gweddu i'th dŷ, O ARGLWYDD, hyd byth' (Salm 93).

Angladd

Cynhaliwyd gwasanaeth angladd Mrs Gwyneth Williams, Fferm Pen y Bwlch, Mynydd Llandegai ddydd Mawrth, Chwefror 6 yn Eglwys y Santes Ann a'r Santes Fair, Mynydd Llandegai ac ym Mynwent Eglwys Santes Ann. Roedd y gwasanaeth yng ngofal y Parchg Huw John Hughes a'r Gweinidog.

Wedi ei magu ym Mynydd Llandegai, roedd Mrs Gwyneth Williams wedi byw yno ar hyd ei hoes. Yr oedd yn wraig annwyl a thawel, yn weithwraig galed ac yn gymdoges dda a charedig. Yr oedd yn aelod o eglwys Cefnywaun, a deuai yn ffyddlon i'r oedfaon yn y capel ar hyd y blynyddoedd.. Cofiw'n yn ddiolchgar am wasanaeth ffyddlon ei diweddar bried Clifford Williams i'r eglwys am lawer o flynyddoedd, yn helpu i gadw'r cyfrifon arianno, cyn iddo yn fwy diweddar gael ei ethol yn flaenor. Yr oedd Gwyneth yn

fam a nain a wnaeth ei gorau bob amser dros ei theulu. Bu farw yn Ysbyty Gwynedd ddydd Sul, Ionawr 28 yn 85 mlwydd oed.

Cydymdeimlwn â Joyce a Martin, ei merch a'i mab yng nghyfraith, ac Emma a Bethan ei hwyresau yn eu colled. Rhosant ofal arbennig iddi dros y misoedd a'r blynyddoedd diwethaf wrth i'w hiechyd ddirywio.

Cymdeithas Undebol

Noson Gwis gafwyd yn y Gymdeithas Undebol yn Capel Coch nos Fawrth ddiwethaf.

Cafwyd noson hwyliog. Diolch i bawb a fu mor barod i gymryd rhan a rhoi cynnig ar ateb y cwestiynau. Ymddiheuriadau os oedden nhw'n rhy anodd, neu'n rhy hawdd!

Os oes rhywun arall am fynd i'r Cwrs Ieuencid (blwyddyn ysgol 7-11) yng Ngholeg y Bala ddiwedd o'r nos Wener nesaf yma hyd ddyd Sul (Chwefror 16-18), rhowch wybod i'r Gweinidog erbyn heno. Bydd bws yn cychwyn o Lanberis am 4.10 o'r gloch ddydd Gwener (o'r maes parcio ar lan y Llyn (dros ffordd i Glwb Cymdeithasol Llanberis). Gofynnir am £5 ychwanegol yr un at gost y bws.

